HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua)

24 septembrie 2019*

„Marcă a Uniunii Europene – Procedură de declarare a nulității – Marcă a Uniunii Europene figurativă care reprezintă un pătrat negru care conține șapte cercuri concentrice albastre – Motiv absolut de refuz – Semn constituit exclusiv din forma produsului necesară pentru obținerea unui rezultat tehnic – Articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul (UE) 2017/1001”

În cauza T-261/18,

Roxtec AB, cu sediul în Karlskrona (Suedia), reprezentată de J. Olsson și de J. Adamsson, avocați,

reclamantă,

împotriva

Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), reprezentat de V. Ruzek și de H. O’Neill, în calitate de agenți,

pârât,

cealaltă parte din procedura care s-a aflat pe rolul camerei de recurs a EUIPO, intervenientă la Tribunal, fiind

Wallmax Srl, cu sediul în Milano (Italia), reprezentată de F. Ferrari și de L. Goglia, avocați,

având ca obiect o acțiune formulată împotriva Deciziei Camerei a doua de recurs a EUIPO din 8 ianuarie 2018 (cauza R 940/2017-2) privind o procedură de declarare a nulității între Wallmax și Roxtec,

TRIBUNALUL (Camera a doua),

compus din domnii M. Prek, președinte, E. Buttigieg (raportor) și B. Berke, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 aprilie 2018,

având în vedere memoriul în răspuns al EUIPO depus la grefa Tribunalului la 30 iulie 2018,

având în vedere memoriul în răspuns al intervenientei depus la grefa Tribunalului la 31 iulie 2018,

având în vedere întrebarea scrisă adresată de Tribunal părților la 28 februarie 2019 și răspunsurile lor la această întrebare depuse la grefa Tribunalului la 13 și 14 martie 2019,

* Limba de procedură: engleza.

în urma ședinței din 29 martie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 La 6 iulie 2015, reclamanta, Roxtec AB, a depus o cerere de înregistrare a mărcii Uniunii Europene la Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca Uniunii Europene (JO 2009, L 78, p. 1), astfel cum a fost modificat [înlocuit prin Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (JO 2017, L 154, p. 1)].

2 Marca a cărei înregistrare a fost solicitată și pentru care au fost revendicate culorile „albastru și negru” este următorul semn figurativ:

3 Produsele pentru care s-a solicitat înregistrarea fac parte din clasa 17 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, cu revizuirile și modificările ulterioare, și corespund următoarei descrieri: „Garnituri de penetrare din plastic sau din cauciuc pentru cabluri și țevi”.

4 Cererea a fost publicată în *Buletinul mărcilor comunitare* nr. 127/2015 din 10 iulie 2015, iar marca a fost înregistrată la 22 octombrie 2015 cu numărul 14338735.

5 Reclamanta dezvoltă și comercializează module de etanșare care beneficiau de o protecție prin brevet până în anul 2010.

6 La 7 ianuarie 2016, intervenienta, Wallmax Srl, care produce și distribuie module de etanșare similare, a depus o cerere de declarare a nulității mărcii reproduse la punctul 2 de mai sus pentru produsele acoperite de aceasta, invocând, în primul rând, cauzele de nulitate absolută prevăzute la articolul 7 alineatul (1) literele (b), (d) și (e) din Regulamentul nr. 207/2009 [devenit articolul 7 alineatul (1) literele (b), (d) și (e) din Regulamentul 2017/1001] coroborat cu articolul 52 alineatul (1) litera (a) din același regulament [devenit articolul 59 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul 2017/1001] și, în al doilea rând, cauza de nulitate absolută prevăzută la articolul 52 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009 [devenit articolul 59 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001], susținând că reclamanta a acționat cu rea-credință prin depunerea cererii.

7 Prin decizia din 14 martie 2017, divizia de anulare a respins cererea de declarare a nulității în totalitate. În ceea ce privește cauza de nulitate absolută prevăzută la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul nr. 207/2009 [devenit articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001], aceasta a considerat în special că, în primul rând, așa cum admitea de altfel reclamanta,

semnul contestat făcea aluzie în mod clar la o imagine a unui modul de etanșare de cablu, în al doilea rând, caracteristicile esențiale ale semnului contestat sunt șapte cercuri concentrice albastre plasate pe fondul unui pătrat negru separate unele de altele printr-o distanță identică cu lățimea lor, precum și cel mai mic cerc, care este cel mai în interior, care înconjoară în centrul său un cerc negru mai mare, și, în al treilea rând, pe de o parte, în mod obiectiv, marca figurativă contestată nu se asemăna deloc cu un desen tehnic sau cu o reprezentare bidimensională a unui produs tridimensional și, pe de altă parte, existau numeroase diferențe obiective între marca contestată și forma modulului de etanșare al reclamantei (denumit în continuare „modulul de etanșare”), precum culoarea, numărul de cercuri concentrice și lipsa unei linii de demarcație. Divizia de anulare a concluzionat astfel că înregistrarea mărcii contestate nu risca să compromită în mod nejustificat posibilitatea concurenților de a introduce pe piață produse al căror sistem integrează o tehnologie identică sau similară unei soluții tehnice și că, în consecință, nu trebuia anulată în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din regulamentul menționat mai sus.

8 La data de 8 mai 2017, intervenienta a formulat o cale de atac împotriva deciziei diviziei de anulare, în temeiul articolelor 58-64 din Regulamentul nr. 207/2009 (devenite articolele 66-71 din Regulamentul 2017/1001).

9 Prin decizia din 8 ianuarie 2018, Camera a doua de recurs a EUIPO a anulat decizia diviziei de anulare și a admis cererea de declarare a nulității în temeiul articolului 59 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul 2017/1001 coroborat cu articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din același regulament.

10 În primul rând, camera de recurs a considerat, *primo*, că, în afara elementului de culoare din fundal care nu este distinctiv, semnul contestat consta exclusiv în caracteristica principală a modulului de etanșare, și anume o reprezentare exactă a imaginii extremității straturilor concentrice amovibile care acoperă interiorul cavității cilindrice și nu se îndepărta practic de o fotografie a suprafeței anterioare a modulului de etanșare. *Secundo*, aceasta a indicat că toate celelalte aspecte ale modulului de etanșare – faptul că poate fi separat în două părți, faptul că ia forma unui bloc și faptul că poate avea orice culoare – sunt în mare parte fără legătură cu funcția sa, întrucât asemenea elemente pot varia considerabil fără a denatura funcția garniturii. *Tertio*, aceasta a apreciat că extremitatea anterioară a suprafeței modulului care arată cu claritate structura în cercuri concentrice conține toate indicațiile pertinente necesare pentru a obține rezultatul tehnic preconizat.

11 În al doilea rând, camera de recurs a considerat, *primo*, că împrejurările potrivit cărora culoarea de fond a mărcii contestate, și anume negru, nu este cea a modulului de etanșare, și anume albastru, iar numărul de cercuri concentrice diferă nu constituie diferențe semnificative, în măsura în care ar fi vorba despre variații marginale ale caracteristicilor nedistinctive ale mărcii contestate. *Secundo*, aceasta a subliniat că, deși este adevărat că marca contestată nu este scindată printr-o linie orizontală care să delimiteze partea superioară și partea inferioară pentru a permite să se înlăture diferitele straturi, în practică, gradul de vizibilitate a liniei ar fi direct proporțional cu calitatea finisării, întrucât, în cazul unui produs finit de înaltă calitate, linia de demarcație ar putea să nu fie deloc vizibilă. Prin urmare, lipsa unei linii de demarcație în cadrul mărcii contestate nu este determinantă. *Tertio*, aceasta a considerat că niciun element ornamental sau fantezist nu constituie, în speță, o caracteristică esențială a semnului în cauză și, *quarto*, aceasta a apreciat că faptul că marca contestată este figurativă și reprezintă un desen bidimensional nu împiedică în niciun fel aplicarea articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001.

12 În sfârșit și în al treilea rând, camera de recurs a considerat, pe de o parte, că înregistrarea mărcii contestate risca să compromită în mod nejustificat posibilitatea concurenților de a introduce pe piață module de etanșare a căror funcție se întemeiază pe înlăturarea de straturi concentrice pornind de la o cavitate cilindrică pentru a asigura o conexiune sigură cu o țeavă, cu un tub, cu un fir sau cu un

cablu și, pe de altă parte, că reclamanta efectuase depunerea cererilor de înregistrare a unor mărci care conțin cercuri concentrice, inclusiv marca contestată, cu o intenție strategică care contravine logicii articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001.

Concluziile părților

13 Reclamanta solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– obligarea EUIPO la plata cheltuielilor de judecată efectuate atât în cadrul acestei proceduri, cât și în cadrul procedurilor în fața EUIPO.

14 EUIPO solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

15 Intervenienta solicită Tribunalului:

– confirmarea deciziei atacate;

– declararea nulității mărcii contestate în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001.

În drept

Cu privire la admisibilitatea capetelor de cerere ale intervenientei

16 Cu titlu introductiv, este necesar mai întâi să se arate că, dat fiind că confirmarea deciziei atacate echivalează cu respingerea acțiunii, este necesar să se înțeleagă primul capăt de cerere al intervenientei în sensul că privește în esență respingerea acțiunii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 februarie 2016, Kicktipp/OAPI – Italiana Calzature (kicktipp), T-135/14, EU:T:2016:69, punctul 19 și jurisprudența citată].

17 În ceea ce privește, în continuare, al doilea capăt de cerere al intervenientei, prin care aceasta solicită Tribunalului declararea nulității mărcii contestate în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, trebuie amintit că din articolul 72 alineatele (2) și (3) din Regulamentul 2017/1001 reiese că acțiunea înaintată în fața Tribunalului urmărește să examineze legalitatea deciziilor camerelor de recurs și să obțină, dacă este cazul, anularea sau modificarea acestora, astfel încât nu poate avea drept obiect obținerea, în raport cu asemenea de decizii, a unor hotărâri declaratorii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 decembrie 2017, GeoClimaDesign/EUIPO – GEO (GEO), T-280/16, nepublicată, EU:T:2017:913, punctul 14 și jurisprudența citată].

18 Prin urmare, din moment ce vizează obținerea unei declarații de nulitate a mărcii contestate, al doilea capăt de cerere al intervenientei trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la fond

19 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001.

20 În susținerea motivului unic, reclamanta susține în esență, în primul rând, că marca contestată nu constituie forma produsului concret în cauză, în măsura în care se limitează la a face aluzie la modulul de etanșare și nu îl descrie. Astfel, marca contestată nu ar include trei caracteristici ale modulului de etanșare, și anume linia de demarcație, forma dreptunghiulară tridimensională și straturile detașabile ale modulului respectiv. Pe de altă parte, în ceea ce privește în special lipsa reprezentării în cadrul mărcii contestate a liniei de demarcație, produsul în discuție ar prezenta, contrar celor considerate de camera de recurs, o linie de demarcație foarte vizibilă și care nu urmează să dispară ca urmare a calității finisării produsului, întrucât modulul de etanșare este fabricat din cauciuc și este destinat unei utilizări industriale. Astfel, în temeiul acestor diferențe, reclamanta apreciază că marca contestată va fi percepută de consumatorul relevant mai degrabă ca o marcă figurativă care afișează culorile caracteristice ale reclamantei, și anume negru și albastru, și evocă linia sa de produse, decât ca o marcă care descrie modulul de etanșare comercializat de reclamantă sau o imagine a acestuia.

21 În al doilea rând, reclamanta susține în esență că respectiva cameră de recurs nu a identificat în mod corect caracteristicile esențiale ale semnului contestat, reținând că cercurile concentrice erau singura caracteristică esențială relevantă în vederea aplicării articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, fără a ține seama de „forma de cutie”, de culoarea albastru și de combinația de culori negru și albastru, care ar fi de asemenea caracteristici esențiale ale mărcii contestate.

22 În special, combinația de culori negru și albastru ar fi, *primo*, o caracteristică esențială a mărcii contestate, întrucât, pe de o parte, aceasta ar constitui, împreună cu cercurile concentrice, caracteristica cea mai distinctivă a mărcii contestate, ceea ce ar fi demonstrat prin Decizia Camerei a doua de recurs a EUIPO din 15 iunie 2012 (cauza R 2244/2010-2), referitoare la o altă marcă a reclamantei compusă numai din aceste două culori, în care s-a considerat că marca respectivă dobândise un caracter distinctiv prin utilizare în special pentru „garniturile de penetrare din plastic sau din cauciuc pentru cabluri și țevi” care fac parte din clasa 17, și, pe de altă parte, aceasta ar domina impresia vizuală globală produsă de semnul contestat. *Secundo*, combinația respectivă de culori ar fi un element nefuncțional major al mărcii contestate, ceea ce s-ar opune ca înregistrarea mărcii contestate să fie anulată în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, conform jurisprudenței Curții.

23 În al treilea rând, reclamanta susține în esență că marca contestată nu include caracteristicile necesare și indispensabile pentru funcționarea și pentru utilizarea produsului în cauză, precum linia de demarcație care indică faptul că produsul poate fi divizat în două părți, forma dreptunghiulară tridimensională și straturile detașabile ale produsului, și că rezultatul tehnic urmărit nu ar putea fi obținut fără ele. Aceasta adaugă că, întrucât caracteristicile menționate mai sus nu sunt incluse în marca contestată, acestea ar putea fi incluse în produse concurente cu un design diferit, ceea ce s-ar opune ca înregistrarea mărcii contestate să fie anulată în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001. Pe de altă parte, nu ar exista un risc de atingere adusă concurenței în măsura în care ar exista numeroase combinații de culori disponibile pe piață în afara celor utilizate de reclamantă, astfel cum ar demonstra marca depusă de intervenientă care a făcut obiectul Deciziei diviziei de opoziție B 3035 519 din 22 februarie 2019, în care s-a stabilit că nu există un risc de confuzie între marca solicitată de intervenientă și mărcile anterioare ale reclamantei, ținând seama în special de diferențele de culoare. În sfârșit, ar exista alte soluții de etanșare pe piață pentru care această soluție tehnică specială nu ar fi nici măcar necesară.

24 EUIPO și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

25 Cu titlu introductiv, trebuie amintit, în primul rând, că, în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, se respinge înregistrarea semnelor constituite exclusiv din forma produsului necesară pentru obținerea unui rezultat tehnic.

26 Interesul care stă la baza articolului 7 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul 2017/1001 este de a evita ca dreptul mărcilor să ajungă să confere unei întreprinderi un monopol asupra soluțiilor tehnice sau a caracteristicilor utilitare ale unui produs, susceptibile să fie căutate de utilizator la produsele concurenților (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 iunie 2002, Philips, C-299/99, EU:C:2002:377, punctul 78).

27 În această privință, normele instituite de legiuitor reflectă punerea în balanță a două considerații care sunt deopotrivă susceptibile să contribuie la realizarea unui sistem concurențial sănătos și loial (Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctul 44).

28 Pe de o parte, inserarea în articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul 2017/1001 a interdicției de a înregistra ca marcă orice semn constituit din forma produsului necesară pentru obținerea unui rezultat tehnic garantează faptul că întreprinderile nu pot utiliza dreptul mărcilor pentru a perpetua, nelimitat în timp, drepturi exclusive asupra unor soluții tehnice (Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctul 45).

29 Pe de altă parte, prin limitarea motivului de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 la semnele constituite „exclusiv” din forma produsului „necesară” pentru obținerea unui rezultat tehnic, legiuitorul a apreciat în mod întemeiat că orice formă a unui produs este, într-o anumită măsură, funcțională și că, prin urmare, ar fi inadecvat să se respingă înregistrarea ca marcă a formei unui produs pentru simplul motiv că are caracteristici utilitare. Prin termenii „exclusiv” și „necesară”, dispoziția menționată garantează că se respinge numai înregistrarea formelor unui produs care nu fac decât să încorporeze o soluție tehnică și a căror înregistrare ca marcă ar jena, așadar, în mod real utilizarea acestei soluții tehnice de către alte întreprinderi (Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctul 48).

30 Trebuie amintit, în al doilea rând, că o aplicare corectă a articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 presupune ca aceste caracteristici esențiale ale unui semn tridimensional să fie corect identificate de autoritatea care se pronunță asupra cererii de înregistrare a semnului ca marcă. Expresia „caracteristici esențiale” trebuie înțeleasă ca vizând elementele cele mai importante ale semnului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctele 68 și 69).

31 Identificarea caracteristicilor esențiale menționate trebuie realizată de la caz la caz. Astfel, nu există nicio ierarhie sistematică între diferitele tipuri de elemente pe care le poate conține un semn. De altfel, la stabilirea caracteristicilor esențiale ale unui semn, autoritatea competentă poate fie să se întemeieze direct pe impresia globală produsă de un semn, fie să procedeze, într-o primă fază, la o examinare succesivă a fiecăruia dintre elementele constitutive ale semnului (Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctul 70).

32 În consecință, identificarea caracteristicilor esențiale ale unui semn tridimensional în vederea unei eventuale aplicări a motivului de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 poate fi efectuată, după caz și în special având în vedere gradul de dificultate al acestuia, printr-o simplă analiză vizuală a semnului respectiv sau, dimpotrivă, poate fi întemeiată pe o examinare aprofundată în cadrul căreia sunt luate în considerare elemente utile în vederea aprecierii, precum anchetele și expertizele, sau date referitoare la drepturile de proprietate intelectuală conferite anterior în raport cu produsul vizat (Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctul 71).

33 Posibilitatea oferită autorității competente de a lua în considerare elementele utile pentru identificarea caracteristicilor esențiale ale unui semn tridimensional contestat a fost extinsă la examinarea semnelor bidimensionale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 martie 2014, Pi-Design și alții/Yoshida Metal Industry, C-337/12 P-C-340/12 P, nepublicată, EU:C:2014:129, punctul 55).

34 Este necesar să se arate, în al treilea rând, că de îndată ce caracteristicile esențiale ale semnului sunt identificate, revine EUIPO sarcina de a verifica, în plus, dacă toate aceste caracteristici îndeplinesc funcția tehnică a produsului în cauză. Astfel, articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 nu se poate aplica atunci când cererea de înregistrare ca marcă privește forma unui produs în care un element nefuncțional, precum un element ornamental sau fantezist, joacă un rol important [a se vedea Hotărârea din 28 iunie 2016, Peri/EUIPO (Forma unei încuietori pentru cofraje), T-656/14, nepublicată, EU:T:2016:367, punctul 18 și jurisprudența citată].

35 Examinarea funcționalității caracteristicilor esențiale ale unui semn constituit din forma unui produs trebuie efectuată prin analizarea semnului depus în vederea înregistrării sale ca marcă, iar nu a semnelor constituite din alte forme ale unui produs. Funcționalitatea tehnică poate fi apreciată în special ținând seama de documentația referitoare la brevetele anterioare care descriu elementele funcționale ale formei în cauză [a se vedea Hotărârea din 31 ianuarie 2018, Novartis/EUIPO – SK Chemicals (Reprezentarea unui plasture transdermic), T-44/16, nepublicată, EU:T:2018:48, punctul 25 și jurisprudența citată].

36 În lumina acestor principii trebuie să se examineze argumentele dezvoltate în susținerea motivului unic, întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001.

37 În primul rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia marca contestată nu constituie forma produsului concret în măsura în care aceasta se limitează la a face aluzie la modulul de etanșare și nu îl descrie (a se vedea punctul 20 de mai sus), este necesar să se arate că reiese din jurisprudență, pe de o parte, că reprezentarea grafică a unei mărci trebuie să fie completă prin ea însăși, ușor accesibilă și inteligibilă pentru ca un semn să poată face obiectul unei percepții constante și sigure care să garanteze funcția de origine a mărcii respective. Pe de altă parte, cerința reprezentării grafice are drept funcție în special să definească marca însăși pentru a se stabili obiectul exact al protecției conferite de marca înregistrată titularului său (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 martie 2014, Pi-Design și alții/Yoshida Metal Industry, C-337/12 P-C-340/12 P, nepublicată, EU:C:2014:129, punctul 57 și jurisprudența citată).

38 Reiese de asemenea din jurisprudența menționată la punctele 30-33 de mai sus că, pentru a identifica caracteristicile esențiale ale unui semn bidimensional precum semnul contestat, camera de recurs poate efectua o examinare aprofundată în cadrul căreia sunt luate în considerare, pe lângă reprezentarea grafică și eventualele descrieri prezentate cu ocazia depunerii cererii de înregistrare, elementele utile care permit să se aprecieze ce reprezintă semnul în mod concret.

39 În această privință, din cuprinsul punctului 21 din decizia atacată reiese că, pentru a evalua caracteristicile mărcii contestate, camera de recurs a luat mai întâi în considerare reprezentarea grafică bidimensională a semnului, precum și modulul de etanșare, protejat printr-un brevet al reclamantei care a expirat în anul 2010. În lumina acestor două elemente, ea a constatat astfel de la bun început, la punctul 22 din decizia menționată, că structura în cercuri concentrice a mărcii contestate se putea distinge în cele două desene tehnice ale modulului de etanșare provenit din documentul brevetului original.

40 Aceasta s-a referit în continuare, pe de o parte, la punctul 23 din decizia atacată, la descrierea modulului de etanșare rezultată din brevetul reclamantei, din care reies în special următoarele: „[i]nvenția, constituită dintr-o garnitură «de traversare sau de trecere», reprezintă un procedeu care garantează o ajustare strânsă pentru inserția securizată a unui cablu, a unui tub sau a unui fir.

Cavitatea longitudinală circulară internă este constituită din straturi de etanșare amovibile concentrice. Straturile se detașează până când este atins diametrul corect pentru inserția unui cablu. Modulul este constituit din cauciuc de înaltă calitate”. Pe de altă parte, la punctul 25 din decizia menționată, ea a făcut referire la catalogul de produse al reclamantei, în care aceasta din urmă arată faptul că „[invenția] este o soluție bazată pe module din cauciuc formate din straturi amovibile” și că „[a]ceasta permite o etanșare perfectă, indiferent de dimensiunile exterioare ale cablului sau ale țevii”.

41 În sfârșit, aceasta s-a referit, la punctul 27 din decizia atacată, la fotografiile modulului de etanșare rezultate din materialul publicitar al reclamantei, care ilustrează utilizarea modulului de etanșare, și anume, printre altele, detașarea straturilor de etanșare amovibile concentrice și inserția unui cablu.

42 Pe baza tuturor acestor elemente, camera de recurs a concluzionat în esență, la punctele 38 și 44 din decizia atacată, că marca contestată constituia o reprezentare bidimensională a suprafeței anterioare a modulului de etanșare.

43 Este necesar să se confirme această concluzie a camerei de recurs. Astfel, reiese, pe de o parte, dintr-o comparație între marca contestată și desenele tehnice ale modulului de etanșare rezultate din brevetul expirat al reclamantei și, pe de altă parte, dintr-o comparație a mărcii respective cu fotografiile modulului de etanșare rezultate din materialul publicitar al reclamantei că marca contestată, care este formată dintr-un fond pătrat negru care conține șapte cercuri concentrice albastre, nu se îndepărtează decât foarte puțin de suprafața anterioară a modulului de etanșare, care constă într-o formă pătrată pornind de la care este pusă în evidență extremitatea straturilor de etanșare concentrice amovibile care acoperă interiorul cavității sale cilindrice, și care este scindată printr-o linie fină orizontală.

44 De asemenea, din descrierile modulului de etanșare rezultate din brevetul menționat mai sus și din catalogul de produse al reclamantei reiese că „invenția” este o soluție bazată pe module din cauciuc constituite din straturi de etanșare concentrice amovibile. Astfel, se poate deduce că cercurile concentrice ale mărcii contestate reprezintă „consecința vizibilă a «multitudinii» de straturi care trebuie înlăturate” și că fiecare dintre ele corespunde „unei imagini laterale a stratului care trebuie înlăturat”, astfel cum a constatat în mod întemeiat camera de recurs la punctul 28 din decizia atacată.

45 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se constate că, spre deosebire de cele susținute de reclamantă, marca contestată este constituită din forma produsului concret în cauză, și anume o reprezentare bidimensională a suprafeței anterioare a modulului de etanșare care pune în evidență extremitatea straturilor de etanșare concentrice amovibile care compun interiorul cavității cilindrice a modulului respectiv.

46 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de argumentele reclamantei.

47 Astfel, *primo*, în ceea ce privește lipsa unei reprezentări a liniei de demarcație a modulului de etanșare în cadrul mărcii contestate, este necesar să se arate, după cum a procedat intervenienta în mod întemeiat, că cele două jumătăți care compun modulul nu pot fi considerate în mod independent, ci trebuie luate în considerare în ansamblu, întrucât produsul îndeplinește în mod concret funcțiile sale de etanșare numai atunci când cele două jumătăți se suprapun. Astfel, odată cu suprapunerea acestora, cele două jumătăți formează un singur element uniform și linia de demarcație dintre ele este puțin vizibilă, ceea ce reiese în mod vădit, pe de o parte, din fotografiile modulului respectiv reproduse la punctul 27 din decizia atacată și, pe de altă parte, din catalogul de produse al reclamantei, în care se indică faptul că odată cu suprapunerea celor două jumătăți ale modulului, grosimea liniei de demarcație a modulului în cauză variază între 0,1 și 1,0 mm. În consecință, este necesar să se considere că, întrucât linia de demarcație constituie o caracteristică minoră și puțin vizibilă a modulului de etanșare, împrejurarea că elementul respectiv nu este reprezentat în marca contestată nu este determinantă, astfel cum a arătat în mod întemeiat camera de recurs la punctul 37 din decizia atacată, întrucât aceasta nu împiedică perceperea mărcii contestate ca pe o reprezentare a suprafeței anterioare a modulului de etanșare având în vedere considerațiile formulate la punctele 43-45 de mai sus.

48 *Secundo*, în ceea ce privește lipsa reprezentării formei dreptunghiulare tridimensionale a modulului de etanșare în cadrul mărcii contestate, trebuie amintit că articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 nu definește semnele care trebuie considerate o formă în sensul dispoziției menționate. Acesta nu face nicio distincție între formele tridimensionale, formele bidimensionale sau reprezentările bidimensionale ale unei forme tridimensionale. Așadar, trebuie să se constate că această dispoziție se poate aplica semnului contestat, care constituie o reprezentare bidimensională a suprafeței anterioare a modulului de etanșare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 ianuarie 2018, Reprezentarea unui plasture transdermic, T-44/16, nepublicată, EU:T:2018:48, punctul 19 și jurisprudența citată). Prin urmare, argumentul reclamantei potrivit căruia semnul contestat nu reproduce o caracteristică tridimensională nu este pertinent, din moment ce articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din același regulament se aplică semnului contestat, care constituie o reprezentare bidimensională a suprafeței anterioare a modulului de etanșare.

49 În sfârșit, *tertio*, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia marca contestată nu reproduce straturile detașabile ale modulului de etanșare, este suficient să se facă trimitere la considerațiile formulate la punctul 44 de mai sus, prin care s-a stabilit că straturile de etanșare amovibile concentrice sunt reprezentate de cercurile concentrice ale mărcii contestate, în măsura în care acestea sunt „consecința vizibilă a «multitudinii» de straturi care trebuie înlăturate” și fiecare dintre ele corespunde „unei imagini laterale a stratului care trebuie înlăturat”. Prin urmare, acest argument trebuie respins.

50 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia camera de recurs nu ar fi identificat în mod corect caracteristicile esențiale ale mărcii contestate (a se vedea punctul 21 de mai sus), este necesar să se constate, cu titlu introductiv, că din înscrisurile părților reiese că acestea se referă la caracterul distinctiv al elementelor semnului contestat pentru a identifica caracteristicile esențiale ale acestuia din urmă. Astfel, reclamanta arată că combinația de culori negru și albastru este o caracteristică esențială a mărcii contestate în măsura în care constituie, împreună cu cercurile concentrice, caracteristica sa „cea mai distinctivă”. În ceea ce privește EUIPO, acesta susține că elementele lipsite în mod clar de caracter distinctiv intrinsec nu pot fi calificate drept caracteristici esențiale. În sfârșit, intervenienta arată printre altele că „elementul distinctiv al semnului” este, fără îndoială, „desenul concentric”, care ilustrează caracteristicile tehnice principale ale modulului de etanșare.

51 Or, în această privință, din jurisprudența Curții și a Tribunalului nu reiese că noțiunea de „caracteristici esențiale” ale semnului, în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, face trimitere la cea de „elemente distinctive” ale semnului, ci numai la cea de „elemente cele mai importante ale semnului”, astfel cum s-a arătat la punctul 30 de mai sus, care trebuie identificate de la caz la caz.

52 De asemenea, trebuie să se arate că mărcile care pot fi respinse la înregistrare pentru motivele enumerate la articolul 7 alineatul (1) literele (b)-(d) din Regulamentul 2017/1001 pot dobândi, în conformitate cu alineatul (3) al aceleiași dispoziții, un caracter distinctiv ca urmare a utilizării. În schimb, un semn a cărui înregistrare se respinge pe baza articolului 7 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul 2017/1001 nu poate dobândi niciodată un caracter distinctiv, în sensul articolului 7 alineatul (3) din același regulament, ca urmare a utilizării. Așadar, articolul 7 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul 2017/1001 se referă la anumite semne care nu sunt de natură să constituie mărci și este un obstacol preliminar care poate împiedica înregistrarea ca marcă a unui semn constituit exclusiv din forma unui produs (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 iunie 2002, Philips, C-299/99, EU:C:2002:377, punctele 75 și 76).

53 Astfel, întrucât motivul absolut de refuz al înregistrării prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 constituie un obstacol preliminar care poate împiedica înregistrarea unui semn constituit exclusiv din forma unui produs, trebuie să se constate că

examinarea acestuia nu intră sub incidența acelorași norme precum cea cu privire la elementele distinctive, a căror identificare urmărește să evalueze funcția de indicare a originii produselor în percepția consumatorului, ceea ce este diferit de determinarea elementelor esențiale ale unei forme.

54 Astfel, spre deosebire de ipoteza prevăzută la articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001, în care percepția publicului relevant trebuie luată în considerare în mod imperativ, deoarece este esențială pentru a stabili dacă semnul depus în vederea înregistrării ca marcă permite să se distingă produsele sau serviciile vizate ca provenind de la o întreprindere determinată, o astfel de obligație nu poate fi impusă în cadrul aplicării motivului de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001. Astfel, percepția prezumată asupra semnului a consumatorului mediu nu este un element decisiv în cadrul aplicării motivului de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, ci poate constitui, cel mult, un element de apreciere util pentru autoritatea competentă atunci când aceasta determină caracteristicile esențiale ale semnului. În consecință, nu este imperativ ca identificarea caracteristicilor esențiale ale unui semn în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 să fie efectuată din punctul de vedere al publicului relevant (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctele 75-77).

55 Curtea a confirmat astfel jurisprudența Tribunalului potrivit căreia determinarea caracteristicilor esențiale ale formei în cauză, în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, are loc în scopul precis de a permite examinarea funcționalității formei în cauză. Or, percepția consumatorului mediu nu este relevantă pentru analizarea funcționalității caracteristicilor esențiale ale unei forme. Astfel, consumatorul mediu poate să nu dispună de cunoștințele tehnice necesare pentru a aprecia caracteristicile esențiale ale unei forme, așa încât anumite caracteristici pot fi esențiale din punctul său de vedere, deși acestea nu sunt esențiale în contextul unei analize a funcționalității și invers. În consecință, trebuie considerat că, în scopul aprecierii de la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, caracteristicile unei forme trebuie determinate în mod obiectiv, plecând de la reprezentarea grafică a acesteia și de la eventualele descrieri depuse în momentul prezentării cererii de înregistrare a mărcii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 noiembrie 2008, Lego Juris/OAPI – Mega Brands (Cărămidă Lego roșie), T-270/06, EU:T:2008:483, punctul 70, și Hotărârea din 31 ianuarie 2018, Reprezentarea unui plasture transdermic, T-44/16, nepublicată, EU:T:2018:48, punctul 99].

56 Având în vedere jurisprudența citată la punctele 54 și 55 de mai sus, este necesar să se arate, *primo*, că analiza caracterului distinctiv al unui semn implică în mod imperativ luarea în considerare a percepției publicului relevant, spre deosebire de aprecierea caracteristicilor esențiale ale unui semn constituit dintr-o formă, în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, în cadrul căruia percepția publicului relevant nu este nici imperativă, nici decisivă pentru motivele expuse la punctul 55 de mai sus și poate constitui, cel mult, un element de apreciere util pentru autoritatea competentă atunci când aceasta determină caracteristicile esențiale ale semnului, fără ca acesta să fie determinant.

57 *Secundo*, este necesar să se arate că percepția publicului relevant în cadrul aprecierii caracterului distinctiv în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001 are un obiect diferit de cea care „poate constitui, cel mult, un element de apreciere util pentru autoritatea competentă atunci când aceasta determină caracteristicile esențiale ale semnului”, în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din regulamentul menționat mai sus.

58 Astfel, în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001, percepția publicului relevant urmărește să stabilească dacă semnul depus în vederea înregistrării ca marcă permite să se distingă produsele sau serviciile vizate ca provenind de la o întreprindere determinată, în timp ce, în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din același regulament, aceasta are în vedere, ca element de apreciere util, numai să stabilească elementele care sunt percepute ca fiind cele mai importante, cu scopul precis de a permite examinarea funcționalității formei în cauză. Rezultă astfel că

percepția publicului relevant în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001 și percepția respectivă în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din același regulament nu au comun nici același obiect și nici aceeași finalitate. Din aceasta rezultă astfel că nu este relevant caracterul distinctiv al elementului unui semn în vederea identificării caracteristicilor esențiale ale acestuia în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din regulamentul menționat.

59 În ceea ce privește caracterul distinctiv dobândit prin utilizare, în sensul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul 2017/1001, pe care reclamanta îl invocă în ceea ce privește combinația de culori negru și albastru a semnului contestat pentru a demonstra că aceasta constituie o caracteristică esențială a semnului respectiv, astfel cum s-a amintit la punctul 52 de mai sus, legiuitorul a stabilit în mod deosebit de riguros incapacitatea de a fi înregistrate ca mărci a formelor necesare pentru obținerea unui rezultat tehnic, prin faptul că a exclus motivele de refuz enunțate la articolul 7 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul 2017/1001 din domeniul de aplicare al excepției prevăzute la alineatul (3) al aceluiași articol. Astfel, din articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul 2017/1001 rezultă că, chiar dacă o formă a produsului necesară pentru obținerea unui rezultat tehnic a dobândit caracter distinctiv prin utilizare, se interzice înregistrarea acesteia ca marcă (a se vedea Hotărârea din 31 ianuarie 2018, Reprezentarea unui plasture transdermic, T-44/16, nepublicată, EU:T:2018:48, punctul 103 și jurisprudența citată). Prin urmare, întrucât articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul 2017/1001 nu se aplică articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din același regulament, trebuie să se arate că caracterul distinctiv dobândit prin utilizarea unui semn nu are nicio relevanță în cadrul acestei din urmă dispoziții.

60 Pe de altă parte, trebuie să se arate că percepția publicului relevant în cadrul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul 2017/1001 este, pe de o parte, imperativă și decisivă și, pe de altă parte, urmărește să stabilească dacă semnul a devenit apt să distingă produsele și serviciile de cele ale altor întreprinderi, întrucât acestea sunt percepute ca provenind de la o anumită întreprindere. Prin urmare, trebuie să se constate că percepția publicului relevant în cadrul dispoziției menționate mai sus are un obiect și o finalitate diferite de cea care ar putea fi luată în considerare în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, astfel cum s-a constatat la punctele 54-58 de mai sus în ceea ce privește percepția publicului relevant în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001.

61 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se constate, prin urmare, că nici caracterul distinctiv dobândit prin utilizarea unui semn nu este relevant în vederea identificării caracteristicilor esențiale ale acestuia.

62 În sfârșit, deși reiese, desigur, din jurisprudență, evocată deja la punctul 34 de mai sus, că aplicarea motivului de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 trebuie exclusă dacă forma produselor în cauză încorporează un element nefuncțional major, precum un element ornamental sau fantezist care are un rol important în cadrul formei respective, și că, în schimb, prezența unuia sau a câtorva elemente arbitrare minore nu este de natură să excludă aplicarea dispoziției menționate mai sus (a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 14 septembrie 2010, Lego Juris/OAPI, C-48/09 P, EU:C:2010:516, punctele 51 și 52), este însă necesar să se arate că, contrar celor susținute de EUIPO, termenii „fantezist” sau „arbitrar” utilizați de jurisprudența menționată mai sus și care s-ar apropia de terminologia utilizată în cadrul aprecierii caracterului distinctiv în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001 nu pot sprijini totuși teza acestuia potrivit căreia caracterul distinctiv figurează printre factorii care trebuie luați în considerare în vederea identificării caracteristicilor esențiale ale unui semn.

63 Astfel, este necesar să se arate că din jurisprudența amintită la punctele 30-32 și 34 de mai sus rezultă că o aplicare corectă a articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 presupune, într-o primă etapă, ca autoritatea competentă să identifice caracteristicile esențiale ale semnului în cauză, apoi, într-o a doua etapă, ca ea să verifice dacă toate aceste caracteristici răspund funcției tehnice a produsului în cauză. Prin urmare, trebuie să se constate că aprecierea caracterului

„ornamental”, „fantezist” sau „arbitrar” al unei caracteristici esențiale are loc doar în cadrul celei de a doua etape a analizei efectuate în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din regulamentul menționat mai sus, referitoare la funcționalitatea caracteristicilor esențiale identificate în prealabil, iar nu în cadrul primei etape referitoare la identificarea caracteristicilor esențiale ale semnului. În consecință, contrar celor susținute de EUIPO, termenii „fantezist” sau „arbitrar” utilizați de jurisprudența menționată la punctul 62 de mai sus nu pot susține teza potrivit căreia caracterul distinctiv figurează printre factorii care trebuie luați în considerare în vederea identificării caracteristicilor esențiale ale unui semn.

64 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze că nu este relevant să se facă referire la caracterul distinctiv al elementelor unui semn sau la caracterul distinctiv dobândit prin utilizarea unui semn pentru a stabili caracteristicile esențiale ale acestuia în vederea aplicării articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001.

65 Astfel, întrucât s-a demonstrat printre altele la punctele 51-64 de mai sus că nu este relevant caracterul distinctiv al elementelor unui semn pentru stabilirea caracteristicilor esențiale ale acestuia, este necesar să se constate că, în mod greșit, camera de recurs a considerat că nu era necesar să se ia în considerare forma de cutie a modulului de etanșare, culoarea albastru și combinația de culori negru și albastru pentru motivul că era vorba despre elemente „pur nedistinctive”. Totuși, această împrejurare nu are niciun efect asupra legalității deciziei atacate, în măsura în care concluzia la care a ajuns camera de recurs, și anume că caracteristica esențială a semnului contestat corespunde cercurilor concentrice, este corectă.

66 Astfel, în primul rând, pe baza unei simple analize vizuale a semnului contestat, trebuie să se constate că semnul respectiv este constituit dintr-un fond pătrat negru care conține șapte cercuri concentrice albastre. Or, având în vedere dispoziția cercurilor concentrice, care sunt plasate în centru, care ocupă cel puțin trei sferturi din semn și care sunt evidențiate prin contrastul creat între culoarea lor albastră și culoarea neagră a fondului pătrat pe care sunt plasate cercurile respective, se impune constatarea că acestea constituie elementul cel mai important al semnului respectiv.

67 În al doilea rând, pe baza unei examinări aprofundate în sensul jurisprudenței citate la punctul 32 de mai sus, este necesar să se arate că importanța straturilor de etanșare amovibile concentrice ale modulului de etanșare care sunt reprezentate de cercurile concentrice ale mărcii contestate este susținută, *primo*, de descrierile invenției rezultate din brevetul expirat și din catalogul de produse al reclamantei, în care se arată că modulul de etanșare este constituit din straturi de etanșare amovibile concentrice și că tocmai straturile respective sunt cele care îi permit să garanteze o „etanșare perfectă, indiferent de dimensiunile exterioare ale cablului sau ale țevii”. *Secundo*, importanța straturilor de etanșare amovibile concentrice este ilustrată de fotografiile modulului de etanșare rezultate din materialul publicitar al reclamantei și reproduse la punctul 27 din decizia atacată, care constituie toate imagini care arată suprafața anterioară a modulului respectiv și care evidențiază nu numai straturile de etanșare amovibile concentrice care îl compun, ci și importanța funcției lor, și anume aceea de a fi detașate una câte una până la atingerea diametrului corect pentru inserția unui cablu. *Tertio*, importanța straturilor de etanșare amovibile concentrice este susținută de celelalte mărci depuse de reclamantă și reproduse la punctul 40 din decizia atacată, care diferă de marca contestată numai prin culorile lor și prin adăugarea unei linii de demarcație abia perceptibile, în măsura în care toate acestea reproduc seria de cercuri concentrice care nu variază niciodată.

68 Prin urmare, întrucât reiese atât dintr-o simplă analiză vizuală, cât și dintr-o examinare aprofundată a semnului contestat că cercurile concentrice ale semnului contestat constituie elementul său cel mai important, camera de recurs a reținut în mod întemeiat, la punctul 41 din decizia atacată, că singura caracteristică importantă a semnului este constituită din cercurile concentrice.

69 Este necesar să se arate că, deși reclamanta nu contestă că cercurile concentrice constituie o caracteristică esențială a semnului contestat, ea arată totuși că cercurile respective nu constituie singura caracteristică esențială a acestuia. Astfel, combinația de culori negru și albastru, forma de cutie a modulului de etanșare și culoarea albastru ar fi de asemenea caracteristici esențiale. Cu toate acestea, trebuie să se constate că niciunul dintre argumentele respective nu este de natură să repună în discuție concluzia camerei de recurs, la punctul 41 din decizia atacată, potrivit căreia singura caracteristică importantă a semnului contestat este constituită din cercurile concentrice.

70 Astfel, *primo*, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia combinația de culori negru și albastru constituie o caracteristică esențială a semnului contestat pentru motivul că aceasta a dobândit un caracter distinctiv prin utilizare și că domină impresia vizuală produsă de marcă, este suficient să se amintească, pe de o parte, că respectivul caracter distinctiv dobândit prin utilizarea unui semn și caracterul distinctiv al unuia sau al mai multor elemente ale unui semn nu sunt relevante pentru identificarea caracteristicilor esențiale ale acestuia în cadrul articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, după cum s-a demonstrat la punctele 59-61 de mai sus. Prin urmare, combinația de culori negru și albastru nu poate fi considerată o caracteristică esențială pentru motivul că a dobândit un caracter distinctiv prin utilizare.

71 Pe de altă parte, din simpla analiză vizuală a semnului contestat, prezentată la punctul 66 de mai sus, reiese că combinația de culori menționată mai sus nu face decât să evidențieze seria de cercuri concentrice ale mărcii contestate prin contrastul creat între negrul fondului pătrat și albastrul cercurilor concentrice plasate pe acest fond. Prin urmare, contrar celor susținute în esență de reclamantă, nu respectiva combinație de culori este cea care constituie elementul cel mai important al semnului contestat, ci seria de cercuri concentrice.

72 Astfel, întrucât reclamanta nu a demonstrat corespunzător cerințelor legale că respectiva combinație de culori negru și albastru constituia o caracteristică esențială a semnului contestat, este necesar să se respingă și argumentul reclamantei potrivit căruia această combinație de culori constituie un element nefuncțional major al semnului în cauză. În acest sens, deși, după cum s-a amintit la punctele 34 și 62 de mai sus, articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 nu se poate aplica, desigur, atunci când cererea de înregistrare ca marcă privește forma unui produs în care un element nefuncțional, cum ar fi un element ornamental sau fantezist, are un rol important (a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 31 ianuarie 2018, Reprezentarea unui plasture transdermic, T-44/16, nepublicată, EU:T:2018:48, punctul 24 și jurisprudența citată), trebuie să se constate că această situație nu se regăsește în speță. Astfel, întrucât reclamanta nu a demonstrat corespunzător cerințelor legale că combinația de culori negru și albastru constituia o caracteristică esențială a semnului contestat, și anume unul dintre „elementele cele mai importante” ale sale, respectiva combinație de culori nu constituie, așadar, decât un element arbitrar minor. Or, după cum s-a amintit la punctul 62 de mai sus, prezența unuia sau a câtorva elemente arbitrare minore nu este de natură să excludă aplicarea articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din regulamentul menționat mai sus (a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 31 ianuarie 2018, Reprezentarea unui plasture transdermic, T-44/16, nepublicată, EU:T:2018:48, punctul 86 și jurisprudența citată). Prin urmare, este necesar să se respingă argumentul reclamantei potrivit căruia respectiva combinație de culori constituie un element nefuncțional major al semnului contestat.

73 *Secundo*, în ceea ce privește argumentul reclamantei prin care aceasta reproșează camerei de recurs că nu a ținut seama de forma de cutie a modulului de etanșare și de culoarea albastru, care ar constitui de asemenea caracteristici esențiale ale semnului contestat, trebuie amintit că, astfel cum s-a constatat la punctul 65 de mai sus, chiar dacă camera de recurs a exclus în mod greșit aceste două elemente pentru motivul că era vorba despre „elemente pur nedistinctive”, nu este mai puțin adevărat că reclamanta nu își susține afirmația potrivit căreia aceste două elemente ar trebui considerate caracteristici esențiale ale semnului contestat. Prin urmare, acest argument trebuie respins.

74 Astfel, întrucât niciunul dintre argumentele invocate de reclamantă nu permite repunerea în discuție a concluziei camerei de recurs potrivit căreia cercurile concentrice constituie singura caracteristică esențială a semnului contestat, trebuie respins, așadar, argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că camera de recurs nu a identificat în mod corect caracteristicile esențiale ale semnului respectiv.

75 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia marca contestată nu include caracteristicile necesare și indispensabile pentru funcționarea și utilizarea produsului în cauză, precum linia de demarcație, forma dreptunghiulară tridimensională și straturile detașabile ale produsului fără de care rezultatul tehnic urmărit nu ar putea fi obținut (a se vedea punctul 23 de mai sus), este necesar să se arate mai întâi că, pentru aplicarea motivului absolut de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, este suficient ca caracteristicile esențiale ale formei să prezinte caracteristicile cauzale și suficiente din punct de vedere tehnic pentru obținerea rezultatului tehnic urmărit, astfel încât aceste caracteristici să poată fi atribuite rezultatului tehnic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 noiembrie 2008, Cărămidă de Lego roșie, T-270/06, EU:T:2008:483, punctul 39).

76 Pe de altă parte, trebuie amintit de asemenea că s-a demonstrat la punctul 48 de mai sus că articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 se poate aplica semnului contestat, care constituie o reprezentare bidimensională a suprafeței anterioare a modulului de etanșare.

77 Astfel, se poate deduce de aici că articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 este aplicabil unui semn care nu include în totalitatea lor cele mai mici caracteristici ale produsului în cauză, situație care se regăsește în special atunci când, precum în speță, semnul constituie reprezentarea bidimensională a unei forme tridimensionale, cu condiția să se demonstreze că caracteristicile esențiale ale semnului menționat includ cel puțin caracteristicile cauzale și suficiente din punct de vedere tehnic pentru obținerea rezultatului tehnic urmărit.

78 Această considerație ne determină astfel să examinăm, într-o primă etapă, dacă cercurile concentrice, în măsura în care constituie singura caracteristică esențială a semnului contestat, răspund unei funcții tehnice a produsului în cauză, iar ulterior, într-o a doua etapă, dacă acestea includ caracteristicile care, din punct de vedere tehnic, constituie cauza obținerii rezultatului tehnic urmărit și sunt suficiente în acest sens.

79 În ceea ce privește, *primo*, aspectul dacă cercurile concentrice răspund unei funcții tehnice, trebuie amintit mai întâi că, la punctul 44 de mai sus, s-a demonstrat în special că, astfel cum a constatat camera de recurs în mod întemeiat la punctul 28 din decizia atacată, cercurile concentrice ale mărcii contestate reprezintă straturile de etanșare amovibile concentrice ale modulului de etanșare, întrucât acestea reprezintă „consecința vizibilă a «multitudinii» de straturi care trebuie înlăturate” și fiecare dintre ele corespunde „unei imagini laterale a stratului care trebuie înlăturat”.

80 Trebuie amintit în continuare că din descrierea modulului de etanșare, astfel cum este reprodusă la punctele 23-25 din decizia atacată, reiese că invenția „constituită dintr-o garnitură «de traversare sau de trecere» reprezintă un procedeu care garantează o ajustare strânsă pentru inserția securizată a unui cablu, a unui tub sau a unui fir”, „[c]avitatea longitudinală circulară internă este constituită din straturi de etanșare amovibile concentrice”, „[s]traturile sunt detașate până la atingerea diametrului corect pentru inserția unui cablu”, invenția este „o soluție bazată pe module din cauciuc constituite din straturi amovibile” și „[a]ceasta permite o etanșare perfectă, indiferent de dimensiunile exterioare ale cablului sau ale țevii”.

81 Astfel, având în vedere descrierea modulului de etanșare menționată mai sus, trebuie să se constate de asemenea că straturile de etanșare amovibile concentrice, care sunt reprezentate de cercurile concentrice ale mărcii contestate, răspund unei funcții tehnice a produsului în cauză, și anume aceea de a fi detașate „până la atingerea diametrului corect pentru inserția unui cablu”.

82 În ceea ce privește, *secundo*, aspectul dacă cercurile concentrice, prin faptul că reprezintă straturile de etanșare amovibile concentrice ale modulului de etanșare, prezintă caracteristicile cauzale și suficiente din punct de vedere tehnic pentru obținerea rezultatului tehnic urmărit, este necesar să se arate mai întâi că din descrierea amintită la punctul 80 de mai sus reiese că rezultatul tehnic urmărit de modulul de etanșare este acela de a garanta „o ajustare strânsă pentru inserția securizată a unui cablu, a unui tub sau a unui fir” și de a permite „o etanșare perfectă, indiferent de dimensiunile exterioare ale cablului sau ale țevii”. Din această descriere reiese de asemenea că rezultatul tehnic respectiv se obține tocmai prin detașarea straturilor amovibile, întrucât se prevede că „straturile sunt detașate până la atingerea diametrului corect pentru inserția unui cablu”.

83 Acest lucru este confirmat de catalogul de produse al reclamantei, în care se enunță în mod specific că produsul în cauză are la „bază straturi care se detașează”, demonstrând astfel că straturile de etanșare amovibile concentrice constituie principalul concept tehnic pe care se întemeiază modulul de etanșare, ceea ce marca contestată descrie prin reprezentarea suprafeței anterioare a modulului de etanșare, care constituie, pe de altă parte, singura imagine a modulului respectiv pornind de la care straturile de etanșare amovibile concentrice sunt vizibile și care permite astfel să se identifice procedeul pe care se sprijină modulul pentru a ajunge la rezultatul tehnic urmărit, și anume „o ajustare strânsă” și „o etanșare perfectă, indiferent de dimensiunile exterioare ale cablului sau ale țevii”.

84 Pe de altă parte, după cum a arătat în mod întemeiat camera de recurs la punctul 35 din decizia atacată, pentru ca garnitura modulului de etanșare să funcționeze, acesta trebuie în special să se prezinte sub forma reprodusă de marca contestată. Astfel, secțiunea transversală trebuie să fie circulară, întrucât secțiunea transversală a elementelor care trebuie inserate în modulul de etanșare, și anume cablul, firul sau tubul, este de asemenea circulară în general, iar straturile trebuie să fie concentrice așa încât să poată fi înlăturate una câte una, până la obținerea diametrului cavității căutate.

85 Având în vedere funcția tehnică a straturilor de etanșare amovibile concentrice și rezultatul tehnic urmărit de modulul de etanșare, după cum sunt descrise la punctele 81-84 de mai sus, trebuie să se constate că caracteristica esențială a formei în cauză, care corespunde cercurilor concentrice care reprezintă straturile concentrice amovibile ale modulului de etanșare, prezintă caracteristicile cauzale și suficiente din punct de vedere tehnic pentru rezultatului tehnic urmărit, în măsura în care „ajustarea strânsă pentru inserția securizată a unui cablu, a unui tub sau a unui fir” și „etanșarea perfectă, indiferent de dimensiunile exterioare ale cablului sau ale țevii”, se obțin tocmai prin înlăturarea una câte una a straturilor concentrice amovibile până la atingerea diametrului corect pentru inserția unui cablu, iar cercurile concentrice care reprezintă straturile de etanșare amovibile concentrice ale modulului de etanșare constituie o caracteristică indispensabilă a invenției, deoarece formează principalul concept tehnic pe care se întemeiază produsul în cauză, după cum a arătat în mod pertinent camera de recurs la punctul 39 din decizia atacată.

86 Prin urmare, camera de recurs a arătat în mod întemeiat, la punctul 45 din decizia atacată, că „extremitatea anterioară a suprafeței care arată în mod clar structura de cerc concentric conține – ținând seama de produsele în cauză – toate indicațiile pertinente necesare pentru a obține rezultatul tehnic preconizat”, că, „[d]eși produsul real, care are trei dimensiuni, are profunzime, nu există o variație cu privire la această profunzime”, că „[o]rice secțiune transversală selectată la întâmplare pe toată lungimea sa ar revela o structură identică” și că, „[d]eși celelalte fețe ale modulului nu sunt vizibile, acest lucru nu este important, întrucât ele nu transmit nicio informație tehnică pertinentă pentru funcția mărcii”.

87 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de argumentele reclamantei.

88 Astfel, în ceea ce privește mai întâi argumentul reclamantei potrivit căruia marca contestată nu include linia de demarcație și forma dreptunghiulară tridimensională, care ar fi caracteristici indispensabile pentru utilizarea și funcționarea produsului în cauză, fără de care rezultatul tehnic urmărit de

modulul de etanșare nu ar putea fi obținut, trebuie să se constate că reclamanta nu își susține afirmația potrivit căreia faptul că produsul în cauză poate fi împărțit în două jumătăți și se prezintă sub o formă dreptunghiulară este „o condiție absolut necesară” pentru a ajunge la rezultatul tehnic urmărit, după cum s-a amintit la punctul 82 de mai sus. Prin urmare, acest argument trebuie respins.

89 În ceea ce privește, în continuare, argumentul reclamantei potrivit căruia, pe de o parte, caracteristicile modulului de etanșare care nu sunt reprezentate în cadrul mărcii contestate, și anume linia de demarcație și forma dreptunghiulară tridimensională, ar putea fi incluse în produse concurente cu un design diferit și, pe de altă parte, ar exista alte soluții de etanșare pe piață pentru care această soluție tehnică specială nu ar fi nici măcar necesară, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței referitoare la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, condiția privind necesitatea nu înseamnă că forma în cauză trebuie să fie singura care să permită obținerea rezultatului tehnic în discuție. Este adevărat că, astfel cum subliniază reclamanta, în anumite cazuri, un rezultat tehnic poate fi obținut prin intermediul unor soluții diferite. Totuși, contrar celor afirmate de reclamantă, această împrejurare nu are, în sine, drept consecință faptul că o înregistrare ca marcă a formei în cauză ar lăsa intactă disponibilitatea soluției tehnice pe care o încorporează pentru ceilalți operatori economici. În această privință, trebuie arătat că înregistrarea unei forme exclusiv funcționale a unui produs ca marcă poate permite titularului acestei mărci să interzică celorlalte întreprinderi utilizarea atât a aceleiași forme, cât și a unor forme similare. Un număr semnificativ de forme alternative riscă astfel să devină inutilizabil pentru concurenții titularului respectiv (a se vedea Hotărârea din 31 ianuarie 2018, Reprezentarea unui plasture transdermic, T-44/16, nepublicată, EU:T:2018:48, punctul 56 și jurisprudența citată).

90 În continuare, în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia nu ar exista un risc de atingere adusă concurenței întrucât ar exista numeroase combinații de culori disponibile pe piață în afara celei utilizate de ea, după cum ar demonstra marca depusă de intervenientă care a făcut obiectul Deciziei diviziei de opoziție B 3035 519 din 22 februarie 2019, trebuie amintit că răspunsul la întrebarea dacă semnul presupune un element ornamental sau fantezist care are un rol important permite să se stabilească dacă întreprinderile concurente vor avea cu ușurință acces la forme alternative cu funcționalitate echivalentă, astfel încât nu există un risc de atingere adusă disponibilității soluției tehnice. Or, întrucât s-a constatat la punctul 72 de mai sus că combinația de culori negru și albastru constituie un element arbitrar minor, iar nu un element decorativ major care ar permite să se excludă aplicarea articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, este necesar să se respingă argumentul reclamantei potrivit căruia nu ar exista un risc de atingere adusă concurenței ca urmare a existenței a numeroase combinații de culori, din moment ce combinația de culori în cauză are doar un rol minor care nu permite întreprinderilor concurente să aibă acces cu ușurință la forme alternative cu funcționalitate echivalentă.

91 Pe de altă parte, nici împrejurarea că, în cadrul Deciziei B 3035 519 din 22 februarie 2019, divizia de opoziție a concluzionat în sensul lipsei unui risc de confuzie între marca depusă de intervenientă și mărcile anterioare ale reclamantei, ținând seama în special de diferențele de culoare, nu este relevantă pentru a concluziona că nu există un risc de atingere adusă concurenței, din moment ce articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001 răspunde unui interes general diferit de cel care stă la baza articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din același regulament. Astfel, articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul 2017/1001 urmărește să protejeze funcția esențială a mărcii, care este de a garanta consumatorului sau utilizatorului final identitatea de origine a produsului sau a serviciului marcat, permițându-i să distingă, fără nicio confuzie posibilă, acest produs sau serviciu de cele care au o altă proveniență (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 septembrie 1998, Canon, C-39/97, EU:C:1998:442, punctul 28 și jurisprudența citată), iar nu de a evita, asemenea articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, ca întreprinderile să poată utiliza dreptul mărcilor pentru a perpetua, fără limitare în timp, drepturi exclusive cu privire la soluții tehnice. Prin urmare, aprecierea culorilor unui semn se realizează în mod diferit în cadrul celor două dispoziții menționate mai sus.

92 Astfel, întrucât din toate considerațiile care precedă rezultă că sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001 și că niciun argument al reclamantei nu este de natură să infirme această concluzie, camera de recurs a concluzionat în mod întemeiat, la punctul 49 din decizia atacată, că înregistrarea mărcii contestate risca să compromită în mod nejustificat posibilitatea concurenților de a introduce pe piață module de etanșare a căror funcție se întemeiază pe înlăturarea de straturi concentrice pornind de la o cavitate cilindrică pentru a asigura o conexiune sigură cu o țeavă, cu un tub, cu un fir sau cu un cablu și, în consecință, înregistrarea mărcii contestate trebuia anulată în temeiul dispoziției menționate mai sus.

93 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se respingă motivul unic invocat de reclamantă, întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, și, prin urmare, acțiunea în totalitate.

94 În aceste împrejurări, având în vedere capătul de cerere al intervenientei prin care aceasta solicită Tribunalului respingerea acțiunii (a se vedea punctele 15 și 16 de mai sus), nu este, așadar, necesară pronunțarea asupra motivelor pe care aceasta le invocă cu titlu subsidiar și care sunt întemeiate în esență pe faptul că marca contestată este nulă pentru alte motive decât cele prevăzute la articolul 7 alineatul (1) litera (e) punctul (ii) din Regulamentul 2017/1001, și anume cele prevăzute la articolul 7 alineatul (1) literele (b) și (d) din regulamentul menționat și la articolul 59 alineatul (1) litera (b) din același regulament.

Cu privire la cheltuielile de judecată

95 În temeiul articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

96 Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată efectuate de EUIPO, conform concluziilor acestuia. Intervenienta, care nu a solicitat plata cheltuielilor de judecată, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Roxtec AB suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO).

3) Wallmax Srl suportă propriile cheltuieli de judecată.

Prek Buttigieg Berke

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 septembrie 2019.

Semnături